

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Justitiestraat, 21, Antwerpen.

Opgaaf betreffende inteekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen.

Zijn de schenkingen van toekomstige onroerende goederen onderworpen aan de formaliteit der overschrijving

Alle akten onder de levenden, om niet of onder vergeldenden titel, die onroerende zake-lijke rechten overdragen of den overgang van dergelijke rechten verklaren, moeten in haar geheel overgeschreven worden in een daartoe bestemd register, gehouden in het kantoor der hypotheekbewaring van het arrondissement waarin de goederen gelegen zijn (1). Is deze regeling toepaselijk op de schenkingen van toekomstige onroerende goederen, zooals deze door de wet toegelaten zijn?

Laten we eerst het begrip der schenking van toekomstige goederen even verduidelijken. Zij is een overeenkomst waarbij een partij, die men insteller of schenker noemt, aan de wederpartij, ingestelde of begiftigde genaamd, schenkt al of een gedeelte der goederen die zij bij haar overlijden nalaten zal. Zij is een contract, een overeenkomst (dus niet een legaat), tot voorwerp hebbend alle of een gedeelte der nalatenschaps-goederen. Zij is een gift van nalatenschap, dewelke de hoedanigheid van erfgerechtigde aan den begiftigde toekent. Derwijze verklaart men zonder moeite de traditioneele, door den *Code Napoléon* echter niet overgenomen benaming van « contractueele erfstelling ». De schenking van toekomstige goederen is vooreerst toegelaten aan den vader en de moeder van de echtgenooten, de verdere bloedverwanten in de opgaande linie, de bloedverwanten in de zijlinie en zelfs aan vreemden, mits zij maar gebeure

bij het huwelijkscontract (2). Vervolgens is zij geoorloofd voor de echtgenooten, zoowel bij het huwelijkscontract als tijdens het huwelijk (3).

De vraag of nu een dergelijke akte, houdende schenking van toekomstige onroerende goederen, al dan niet aan de formaliteit der overschrijving onderworpen is, wordt op zeer verschillende manieren beantwoord. Een eerste stelsel acht het bewuste voorschrift der hypothecaire wet dadelijk van toepassing. Anderen meenen dat de verplichting tot overschrijving over te gaan slechts ontstaat bij het overlijden van den insteller of schenker. Nog anderen verdedigen de leer, dat de contractueele erfstelling of schenking van toekomstige onroerende goederen volledig buiten het bereik van artikel 1 *Hypothecaire Wet* dient gesteld te worden. Onze uiteenzetting zal besluiten tot de verwerping der twee eerste opvattingen en tot het weerhouden der derde.

Met vinnigheid werd de meening verdedigd dat de contractueele erfstelling, in de mate dat zij onroerende goederen tot voorwerp heeft, onderworpen is aan bekendmaking door de techniek der overschrijving, zelfs reeds gedurende het leven van den beschikker; met andere woorden dat zij valt onder toepassing van artikel 1 *Hypothecaire Wet* (4). Welke argumenten vinden we aangehaald tot staving dezer opvatting?

Vooreerst wordt gewezen op den wetsregel

luidend, dat in geval van schenking van goederen die met hypotheek kunnen bezwaard worden, ten kantore van de hypotheeken in het arrondissement waar de goederen gelegen zijn, moeten overgeschreven worden: de akten die de schenking en de aanneming inhouden, alsook de beteekening van de aanneming, indien deze bij afzonderlijke akte geschied is (5). Deze regel, zoo wordt geredeneerd, is ten aanzien der schenkingen met een algemeene draagwijdte bekleed. Om op eene of andere schenking niet toepasselijk te zijn, is een wet noodig, die de afwijking uitdrukkelijk voorziet. Daar nu de artikelen 1082 en 1093 *Burgerlijk Wetboek* nopens de schenkingen van toekomstige goederen een dergelijke afwijking niet voorschrijven, vallen zij noodwendig onder het algemeene beginsel van artikel 939 *Burgerlijk Wetboek*. Met andere woorden: het is niet noodig dat een bijzondere beschikking den algemeenen regel betreffende de overschrijving toepasselijk verklare op de schenkingen van toekomstige onroerende goederen. Er zou integendeel een dusdanige beschikking noodig zijn geweest om ze aan den algemeenen regel te onttrekken.

Een tweede argument tot staving van de leer der onmiddellijke overschrijving meent men te vinden in de overweging, dat de contractueele erfstelling zou zijn een akte onder de levenden, onroerende zakelijke rechten overdragend en als dusdanig vallend binnen de omschrijving van artikel 1 *Hypothecaire Wet*. De schenking van toekomstige goederen is een akte onder levenden en onherroepelijk (6), zooals de gewone schenking. O.m. ten opzichte van de bekendzaamheid kan men vaststellen, dat ze meer gelijkgeschakeld wordt met de schenking dan met het testament. Zij verleent verder een titel, waarbij zakelijke onroerende rechten worden overgedragen. Deze leer beschouwt als valsch de bewering, dat de contractueele erfstelling geen overdracht van zakelijke rechten inhoudt en dat de insteller den vollen eigendom bewaart van de in de contractueele erfstelling begrepen goederen. Immers, zoo luidt het, eigendomsrecht beteekent gebruiksrecht, genotsrecht en beschikkingsrecht. De insteller nu heeft het volledige eigendomsrecht niet behouden, aangezien hij niet meer onder kosteloozen titel kan beschikken over de in de schenking begrepen goederen, behalve voor geringe bedragen, tot belooning of anderszins (7). Daar dienvolgens de contractueele erfstelling des schenkers eigen-

domsrecht in een zijner essentieele bestanddeelen beperkt, draagt zij een zakelijk recht over. De ingestelde of begiftigde, die het recht bezit om de kosteloze beschikkingen, na het overlijden, te doen vernietigen in wiens handen het goed zich ook bevindt, heeft een zakelijk recht verworven. Hoe zou hij anders de bedoelde vernietiging kunnen verkrijgen?

Een laatste argument meent men te kunnen vinden in het nut der overschrijving. Artikel 1 *Hypothecaire Wet* beoogt de belangen te beschermen van om het even welken verkrijger, zonder dat daarbij een onderscheid wordt gemaakt tusschen dezen die onder bezwarenden titel of onder kosteloozen titel verkregen hebben. Telkens als een akte valt onder de voorwaarden van bedoeld wetsartikel en dat de bekendmaking ervan nut bieden kan aan derden, moet de overschrijving gebeuren, wie de belanghebbende derden ook wezen. Elke daarmede strijdige opvatting roept tusschen de verkrijgingen onder vergeldenden titel en deze onder kosteloozen titel een onderscheid in het leven, dat in de wet heelemaal geen steun vindt.

Bedoelde theorie der onmiddellijke overschrijving geeft, naast de juridische moeilijkheden die we straks onder oogen nemen, aanleiding tot het volgende feitelijk bezwaar: in welk arrondissement moet de akte, houdende schenking van « toekomstige » onroerende goederen, overgeschreven worden? Het is inderdaad uiteraard onmogelijk om bij de totstandkoming van het contract te bepalen welke goederen de ingestelde zal verwerven. De oplossing, die voorgesteld werd, komt hierop neder dat, wat de onroerende goederen betreft die bij de schenking bestaan, de overschrijving zal geschieden ten kantore der hypotheekbewaring van het arrondissement waar zij gelegen zijn. De overschrijving van de daarop volgende verkrijgingen door den insteller zal geschieden in de orde, waarin de bedoelde verkrijgingen plaats grijpen en in de arrondissementen waar die onroerende goederen gelegen zijn. Eens echter dat een overschrijving voltrokken werd in een bepaald arrondissement, kan zij volstaan voor alle, in dat arrondissement gelegen goederen en moet zij niet vernieuwd worden in geval van nieuwe verkrijgingen in het hetzelfde gebied.

Andere rechtsgeleerden verklaren dat aanvankelijk de schenking van toekomstige onroerende goederen vrijgesteld is van de formaliteit der overschrijving, maar dat deze wel verplicht-

tend wordt bij het overlijden van den schenker of insteller, omdat de titel onder de levenden, bij het vermelde overlijden, de bron wordt van een onroerende overgang (8). De aanvanke-lijke vrijstelling der overschrijving aannemend, wordt in deze opvatting geoordeeld dat er een oogenblik komt, waarop de overschrijving nut hebben kan en waarop zij behoorlijk kan geschieden, nl. bij het overlijden van den schenker. Vindt de begiftigde op dat oogenblik onroerende goederen in de nalatenschap, dan zal hij er belang bij hebben om zonder verwijl door de overschrijving de prioriteit en onherroepelijkheid van zijn recht te verzekeren. Vruchteloos zou men de opwerping maken, dat het hier gaat om een werkelijke nalatenschap en dat de overgangen bij versterf vrijgesteld zijn van de formaliteit der overschrijving. Zonder twijfel is de contractueele erfstelling een hybride akte en is zij terzelfder tijd deelachtig aan de natuur van het testament en deze van de overeenkomst, maar alles te zamen, zoo oordeelt de bewuste leerstelling, kan men haar toch niet het karakter van akte onder de levenden betwisten. Wjl zij derwijze de bron uitmaakt van een onroerenden overgang, valt zij onder de rechtstreeksche toepassing van artikel 1 *Hypothecaire Wet*. Het zal dus noodig zijn de akte, bij het overlijden van den insteller, aan de formaliteit der overschrijving te onderwerpen.

Overeenkomstig een derde theorie is de schenking van toekomstige goederen, voorzien door de artikelen 1082 en 1093 *Burgerlijk Wetboek*, geenszins aan de formaliteit der overschrijving onderworpen, noch op het oogenblik waarop zij gedaan wordt, noch op het oogenblik waarop de begiftigde of ingestelde de goederen, welke zich in de nalatenschap van den insteller of schenker bevinden, opneemt (9). We meenen dat de leer der absolute vrijstelling van overschrijving juridisch de juiste is. Zulks behoeven we thans te bewijzen. Dit bewijs zal hoofdzakelijk te zoeken zijn in de weerlegging der beide bovenstaande opvattingen.

Uit de vaststelling dat de wetsbeschikkingen nopens de schenking van toekomstige goederen niet op uitdrukkelijke manier artikel 939 *Burgerlijk Wetboek* uitsluiten, heeft men tot de toepasselijkheid van bewust artikel besloten, wat ons niet te verdedigen blijkt. Naar onze opvatting moeten de artikelen 1081 en 1092 *Burgerlijk Wetboek* onderscheidelijk in verband gebracht worden met de artikelen 1082 en 1093

Burgerlijk Wetboek. De twee eerste artikelen handelen over de schenkingen bij huwelijkscontract van tegenwoordige goederen, die onderworpen zijn aan « al de regelen en vormen die hierboven ten aanzien van *zulke* schenkingen voorgeschreven zijn ». Onder die algemeene regelen en vormen betreffende de schenkingen onder levenden komt artikel 939 *Burgerlijk Wetboek* voor. Dit beduidt dat alle schenkingen van tegenwoordige goederen, ook deze die bij huwelijkscontract geschieden, aan de formaliteit der overschrijving onderworpen zijn. Voor de schenkingen van toekomstige goederen vinden we in de twee volgende artikelen geen dusdanige beschikking. Daaruit moet afgeleid worden dat ze niet onder toepassing van artikel 939 *Burgerlijk Wetboek* gesteld werden. De samenbrenging, de onderlinge vergelijking der vier voornoemde wetsregelen sluit de overschrijving uit ten opzichte der schenkingen van toekomstige goederen. In zaken van schenkingen nu heeft artikel 1 *Hypothecaire Wet* zich er toe beperkt in de plaats te treden van artikel 939 *Burgerlijk Wetboek*, dat niet toepasselijk kan worden geacht op schenkingen van toekomstige onroerende goederen. Deze vallen dienvolgens ook niet onder artikel 1 *Hypothecaire Wet*.

Het tweede argument van de leer der onmiddellijke overschrijving kwam hierop neder, dat zij in de contractueele erfstelling ziet een akte onder de levenden, die onroerende zakelijke rechten overdraagt. Tegen deze opvatting in, zijn we de meening toegedaan, dat de schenking van toekomstige goederen noch eigendom, noch eenig ander zakelijk recht overdraagt. Welke zijn inderdaad de gevolgen eener dusdanige schenking? Gedurende zijn leven behoudt de schenker of insteller op onbeperkte wijze het recht om onder vergeldenden titel te beschikken over de goederen, die het voorwerp der contractueele erfstelling uitmaken. Deze kan hij door verkoop en daarop volgende verkwisting van den prijs of ongelukkige speculaties heelemaal ijdel maken. Door schenking onder de levenden echter, door testament of door een latere contractueele erfstelling, is hij niet meer gerechtigd over de goederen, voorwerp der contractueele erfstelling, te beschikken. Daaraan dienen nu nog uitzonderingen toegevoegd te worden. Buiten de mogelijkheid zich het onbeperkt beschikkingsrecht voor te behouden (10), buiten de wezenlijke herroepelijkheid *ad nutum* der contractueele erfstelling tusschen echtgenooten tijdens

het huwelijk gedaan (11), verleent de wet aan den insteller steeds de bevoegdheid om onder kosteloozen titel te beschikken voor geringe bedragen (feitenkwestie, wezenlijke betrekkelijkheid), tot belooning of anderszins (12). De insteller of schenker blijft dienvolgens eigenaar tot aan zijn dood toe. Een dadelijke overdracht grijpt niet plaats. Zijn kosteloze beschikkingen, in beginsel althans, niet meer toegelaten, dan zijn vergeldende vervreemdingen altijd geldig en de ingestelde zou de derde verkrijgers niet kunnen uitwinnen. Er kan derhalve niet ernstig beweerd worden dat de contractueele erfstelling eenig zakelijk recht op den begiftigde zou doen overgaan. Komt zij wel tot stand in den vorm eener schenking, eener akte onder de levenden, dan is zij toch ten gronde en in diepste wezen geen overdrachtstitel onder de levenden, maar een zgn. overdracht ter zake des doods. Wat zij in het leven roept is een onherroepelijk erfelijk recht, dat dan ook aan den begiftigde of ingestelde de hoedanigheid verleent van algemeen erfopvolger, van erfopvolger onder algemeen of onder bijzondere titel. Slechts den titel of de hoedanigheid van erfopvolger verwerft hij, wat hem de gemeenrechtelijke optie openstelt tusschen de zuivere aanvaarding, de aanvaarding onder voorrecht of de weigering. Op den dag dat de erfenis openvalt, verkrijgt hij het eigendomsrecht (dat niet terugwerkt tot den dag der schenking) op de in de erfstelling begrepen goederen. Mocht de contractueele erfstelling algemeen zijn of onder algemeen titel, dan is de ingestelde-begiftigde, evenals de algemeene legataris en deze onder algemeen titel, gehouden tot de betaling van schulden en lasten. Deze beschouwingen toonen ons op overduidelijke manier aan, dat de schenking van toekomstige goederen in den grond een akte ter zake des doods is, die net dezelfde gevolgen medebrengt als een testament. Beiden veroorzaken ze geen dadelijke verplaatsing van den eigendom noch van eenig ander zakelijk recht. De regelen betreffende de overschrijving kunnen dan ook niet van toepassing worden geacht.

Het laatste argument van de theorie der onmiddellijke overschrijving wordt geput uit het nut dat de bewuste formaliteit zelf biedt. Wederom meenen we aan dat argument geenerlei waarde te mogen toeschrijven. De overschrijving beoogt de bekendmaking van alle akten onder de levenden, die den eigenaar ontdoen van zake-

lijke rechten, welke op het hoofd van een ander persoon worden verplaatst. De schenking van toekomstige goederen echter brengt geen dadelijke verzetting van eenig zakelijk recht mede. De onbestendigheid, klaar belicht in artikel 1083 *Burgerlijk Wetboek*, is haar hoofdkenmerk. Theoretisch kan dus de contractueele erfstelling reeds niet onder het bereik vallen van artikel 1 *Hypothecaire Wet*, dat naast een titel onder de levenden ook een overgang onderstelt. Maar ook praktisch kan men het nut der overschrijving ter zake niet duidelijk maken. Ten aanzien der latere verkrijgers onder bezwaarden titel van in de schenking begrepen goederen, heeft de overschrijving geen zin. Vergeldende vervreemdingen kunnen inderdaad volkomen rechtsgeldig tot stand komen na de voltrokken contractueele erfstelling, welke de derde verkrijgers dienvolgens niet behoeven te kennen. De schuldeischers van den insteller zullen zich om de afwezigheid van overschrijving niet te bekreunen hebben. Alle goederen van hun schuldenaar immers, ook deze in de schenking van toekomstige goederen begrepen, blijven onverkort als gemeenschappelijk pand tot zekerheid hunner vorderingen strekken. De overschrijving zou alleen de latere begiftigden (behoudens dan nog de beperkingen en uitzonderingen hooger aangeduid) tot nut kunnen strekken. Immers, zij kunnen uitgewonnen worden. We betwijfelen echter of op een dergelijk onvoldoende belang de bepalingen der hypothecaire wet wel toepasselijk zijn. Trouwens, ook zij kunnen zich naar onze opvatting niet doelmatig op de afwezigheid van overschrijving beroepen, omdat zij zullen afgewezen worden hetzij door de herroepende vordering, hetzij door de vordering in nietigverklaring. Elke kosteloze beschikking inderdaad, op de contractueele erfstelling volgend, zou principieel een bedriegelijke handeling uitmaken, gesteld in strijd met artikel 1083 *in fine Burgerlijk Wetboek*, vernietigbaar, of, naar mijne opvatting, volstrekt nietig, zelfs als er in hoofde van den lateren begiftigde niet het minste bedrog kan aangewezen worden, maar als voltrokken zijnde in strijd met een uitdrukkelijke beschikking der wet. De overschrijving, ten slotte, waarvan het nut juridisch ten zeerste betwistbaar is gebleken, lijkt me ook niet mogelijk, zonder dat beroep wordt gedaan op spitsvondige, maar onzes erachtens weinig reële middelen. De schenking van toekomstige onroerende goederen heeft,

luidens de bepaling zelve, toekomstige onroerende goederen tot voorwerp, d.z. deze welke de schenker of insteller bij zijn overlijden zal nalaten en die normaal niet gekend zijn bij het ontstaan der contractuele erfstelling. Hun ligging is uiteraard onbekend. In die omstandigheden voorhouden dat de verplichting bestaat de akte te doen overschrijven in het kantoor der hypotheekbewaring van het arrondissement waar de goederen gelegen zijn, blijkt niet redelijk. De onmiddellijke overschrijving heeft dus noch doel noch voorwerp, zij mag noch kan dus geschieden.

Bedoeld bezwaar houdt echter op te bestaan bij het overlijden van den insteller, aangezien dan het voorwerp der contractuele erfstelling wel degelijk geïndividualiseerd is. Zal men dan de akte, houdende schenking van toekomstige onroerende goederen, niet aan de formaliteit der overschrijving moeten onderwerpen, zooals de tweede leerstelling, hooger aangegeven, voorhoudt? Ons antwoord luidt ontkennend. Noch bij het tot stand komen der bewuste schenking, noch bij het overlijden van den insteller, noch op eenig ander oogenblik kan de verplichting der overschrijving ontstaan. Naar den vorm is de contractuele erfstelling gewis een akte onder levenden. Artikel 1 *Hypothecaire Wet* spreekt nu wel van « akte onder de levenden », maar zulks beteekent niet een akte die *durante vita* wordt opgesteld (want zoo zijn alle akten), maar elke akte die niet is een akte ter zake des doods. Daaruit volgt dat bewust wetsartikel aan de overschrijving slechts onderwerpt de akten die een eigendomsovergang onder de levenden medebrengen. Zulk resultaat erlangt de schenking van toekomstige goederen geenszins. Alhoewel zulks zijnde naar den uiterlijken vorm, is zij geen akte onder de levenden noch volgens den grond der zaken, noch volgens de beteekenis der hypothecaire wet. Gelijk het testament, komt de schenking van toekomstige goederen tot stand gedurende het leven van den beschikker. Desalniettemin zijn zij geenszins akten onder levenden in den zin der hypothecaire wet, vermits de overgangen, waarvan zij de bron uitmaken, zich slechts voordoen bij den dood. Voor dergelijke akten nu heeft de wet geen overschrijving voorzien en ze dan toch op een of ander oogenblik verplichtend maken, lijkt me niet meer door de wet verantwoord te zijn. Zulks zou een aanvulling der wet vormen en dergelijke taak is ons niet opgedragen.

We zijn dus van oordeel dat de schenking van toekomstige onroerende goederen of contractuele erfstelling, als *datio successionis* volstrekt buiten elke verplichting van overschrijving staat. Deze leer vinden we in de rechtspraak bevestigd. « *Attendu*, zegt een eerste vonnis, *que semblable donation n'est pas translatif de propriété, en ce sens que le donateur conserve le droit de disposer à titre onéreux des biens compris dans sa donation; qu'elle donne, en réalité, lieu à une succession contractuelle; — Attendu, dès lors, que la transcription du contrat de mariage ne saurait être exigée, puisque ce contrat ne renferme aucune transmission entre-vifs de droits réels immobiliers, et que ces transmissions seules sont soumises par la loi à la transcription* » (13). Een later arrest overweegt, « *que cette donation de biens à venir ne doit pas être transcrite pour être opposable aux tiers; — Qu'ils est de principe, en effet, que semblable libéralité ne contient aucune transmission entre-vifs de droits réels immobiliers* » (14). Op grond der vorenstaande beschouwingen, kunnen we niet anders dan deze rechtspraak goedkeuren. Ons besluit laat zich dan ook in korte woorden samenvatten. De schenkingen van toekomstige onroerende goederen vallen volledig en ten allen tijde buiten het bereik van artikel 1 *Hypothecaire Wet*. Aan de formaliteit der overschrijving moeten zij niet onderworpen worden.

Raymond JACOBS,
advocaat,
licentiaat in het notariaat.

(1) Art. 1 der wet op de voorrechten en hypotheeken van 16 December 1851, gewijzigd door art. 4 der wet van 8 Juli 1924.

(2) Art. 1082 B. W.

(3) Art. 1093 B. W.

(4) V. THIRY, *Les donations d'immeubles à venir sont-elles assujetties à la transcription*, in B. J., 1858, kol. 961-968; V. THIRY, *Cours de droit civil*, dl. IV, Luik, 1893, p. 274-277, nr 308.

(5) Art. 939 B. W.

(6) Art. 1083 B. W.

(7) Art. 1083 B. W.

(8) M. MARTOU, *Des privilèges et hypothèques ou commentaire de la loi du 16 décembre 1851 sur la révision du régime hypothécaire*, dl I, Brussel, 1855, p. 35-38, nr 19; G. BELTJENS, *Encyclopédie du droit civil belge*, dl. VI, Brussel, 1907, *Loi hyp.*, art. 1, nr 17.

(9) P. B., s. v. *Institution contractuelle*, nr 45; F. LEPI-NOIS, *Traité théorique et pratique de la transcription des privilèges et hypothèques*, dl I, Luik, 1893, p. 149-150, nr 85; P. B., s. v. *Donation entre époux*, nr 107; A. SCHICKS-A. VANISTERBEEK, *Traité-Formulaire de la pratique notariale*, dl IV, Leuven, 1927, p. 829-832, nr 1039; A. KLUYSKENS, *De schenkingen en testamenten*, Gent, 1930, p. 408, nr 323; A. KLUYSKENS, *Voorrechten en hypotheeken*, Brussel-Gent, 1939, p. 15-16.

(10) Art. 1086 B. W.

(11) Art. 1096 B. W.

(12) Art. 1083 in fine B. W.

(13) Burg. Rechtb. Brussel, 14 Maart 1888, bekrachtigd door Brussel, 9 Mei 1888, *Pas.*, 1889, 2, 397.

(14) Luik, 4 Juli 1903, *P. F.*, 1904, 467, nr 705.

RECHTSPRAAK

22

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 17 December 1938.

Voorzitter : M. Babut du Marès.

Raadsheeren : MM. De Landtsheer en Van Laethem.

O. M. : M. Van den Eynde de Rivieren.

Pleiter : Mr van Lennep.

ERFENISRECHT. — GIFT. — VRIJSTELLING VAN INBRENG. — TOEPASSING. — VORMEN EN BEWIJS.

De regel luidens denwelke iedere erfgenaam die tot eene erfenis komt en een gift van den de cuius ontvangt tot inbreng is gehouden, indien er geen vrijstelling van inbreng bestaat, is van toepassing op al de giften ook op deze die gedaan worden zonder inachtneming van de vormen voorgeschreven voor de gewone schenkingen onder de levenden nl. de giften van hand tot hand.

De wil van den de cuius nopens de vrijstelling moet uitdrukkelijk zijn en het bewijs ervan kan slechts geleverd worden met inachtneming der vormen voorgeschreven voor de beschikking onder de levenden of van uitersten wil.

De vrijstelling van inbreng ofschoon uitdrukkelijk vermeld in een onderhandsche akte vormt geen voldoende bewijs.

Adriaensens t/ Van Gerven en Cons.

Aangezien eischer in beroep, om het te niet doen van het bestreden vonnis te bekomen, voorhoudt dat deze beslissing de bepalingen van art. 843 en 919 B. W. miskent, luidens dewelke iedere erfgenaam, die tot de erfenis komt en een gift van de cuius ontving, tot inbreng gehouden is, indien er voor die gift geen vrijstelling van inbreng is;

Aangezien deze regel van toepassing is, niet alleen op de schenking voor dewelke een notarieele akte opgemaakt werd, doch ook nog op de giften die gedaan worden zonder inachtneming van de vormen voorgeschreven voor de gewone schenkingen onder de levenden, namelijk de giften van hand tot hand;

Aangezien de vrijstelling van inbreng een onbetwistbaar voordeel verschafft aan den erfgenaam, vermits hij deze gift hem door den decujus verleend boven en buiten zijn erfdeel, behouden mag;

Aangezien echter de ontslaging van inbreng afwijkt van het beginsel in art. 745 B. W. opgenomen en dat aan al de kinderen van den de cuius die overleden is ab intestato gelijke deelen in de nalatenschap verzekert;

Dat diezelfde regel nogmaals in art. 829 en 843 B. W. voorkomt;

Aangezien de wetgever zelf blijkbaar aan den dag brengt dat de vrijstelling van inbreng een uitzondering op dien algemeenen regel is en dat zij maar in enkele gevallen zal gelden;

Inderdaad, de voordeelen die een erfgenaam ontvangt kunnen door den de cuius van inbreng

vrijgesteld worden slechts tot een beloop van het beschikbaar gedeelte (art. 844 B. W.);

Zijn aan inbreng onderworpen schenkingen rechtstreeks of onrechtstreeks door den de cuius aan den erfgenaam gedaan, de legaten en de schulden (art. 843, 851, 853, 854 B. W.) : slechts enkele giften zijn geheel of gedeeltelijk van inbreng ontslagen krachtens de wet (zie art. 852, 856, 847, 848, 849, 918 B. W.); de wet verklaart overigens dat de vrijstelling door den de cuius moet uitgedrukt geweest zijn, om het even in welke woorden, hetzij in de akte van beschikking zelf, hetzij in een latere akte, opgemaakt in de vereischte wettelijke vormen (art. 919 B. W.);

Dat ongetwijfeld deze voorschriften door de wet zelf opgelegd stipt dienen nageleefd te worden, daar de vrijstelling van inbreng inbreuk maakt op de strenge bepalingen van art. 745, 791, 1130 B. W.;

Zij verschafft werkelijk aan de begiftigden eene kosteloze bevoordeeling en daarenboven, als zij in de akte van schenking zelf voorkomt, ontstaat er een beding betreffende eene toekomstige erfenis;

Aangezien deze bijzonderheden duidelijk aantoonen dat de bedoeling van den erflater uitdrukkelijk moet zijn en dat het bewijs er van slechts kan geleverd worden met inachtneming der vormen voorgeschreven voor de beschikking onder de levenden of eene beschikking bij uitersten wil;

Aangezien eveneens op te merken valt dat de wil van den de cuius noodzakelijk in een akte van beschikking moet geuit worden (art. 919 B. W.) zoodat de uitdrukkelijke vrijstelling van inbreng ofschoon vermeld in eene onderhandsche akte, uitgezonderd een testament, niet kan ingeroepen worden door de begiftigden om te bewijzen dat de gedane gift aan inbreng niet onderworpen is;

Dat er dus geen spraak kan zijn, bij gebreke aan uitdrukkelijke bewoordingen in een der akten door art. 919 B. W. aangeduid, van stilzwijgende ontlasting van inbreng, al moest deze blijken uit de omstandigheden waarin de gift gedaan werd;

In feite :

Aangezien beroepene en beroeper het eens zijn om te bekennen dat in het geval waarvan spraak is, zij allen in 1932 een onderhandsche gift van titels van hunne ouders ontvingen en dat deze laatsten nooit op de wijze uitdrukkelijk door de wet opgelegd verklaarden dat de gift met vrijstelling van inbreng gebeurde; dat uit deze beslissende vaststelling voortvloeit dat het Hof geen rekening moet houden met de feitelijke omstandigheden en namelijk de bijzonderheden door het strafrechtelijk onderzoek aan den dag gebracht, die beroepenen aanhalen om het inzicht en voornemen der begiftigers van 1932 te bewijzen;

Aangezien er dienvolgens gegronde redenen voorhanden zijn om aan beroepenen hunne vraag te ontfangen;

Om deze redenen :

Het Hof,

En rechtdoende op tegenspraak, ontvangt het beroep en verklaart het gegrond, doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw beslissende, zegt dat de bewerkingen van verdeling en vereffening volgens het ontwerp van Notaris Van de Walle zullen voortgezet worden; legt de kosten van beide gedingen ten laste der massa.

23

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 7 Juli 1938.

Voorzitter: M. de Clercq.
Raadsheeren: MM. Haus en Van der Mersch.
Op. Min.: M. de Smet, adv. gen.
Pleiters: Mrs Van Dieren en Van Rijckel.

VERKEER. — ART. 57, 2° ALG. REGL. TOEPASSING.

Kan niet aansprakelijk worden gesteld voor een aanrijding die voortvloeit uit een kruispunt in de meening mocht verkeerden dat niemand, in overtreding met de wet, hem op deze plaats zou willen voorbijsteken.

Voor den weggebruiker die aan een kruispunt naar links afdraait, kan er geen spraak zijn den weg af te snijden van dezen die hem volgt.

Er kan alleen voorrang bestaan ten voordeele van hem die zijn normalen weg volgt (art. 57, 2° Alg. Regl.).

Op. Min. en Beckers t/ Van de Craen.

Verdacht van te Webbekom, kanton Diest, den 23 Juli 1937, bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen, onvrijwillig slagen of verwondingen te hebben veroorzaakt aan Beckers Albert;

Schuldig verklaard aan het feit hem ten laste gelegd;

Verwezen tot een geldboete van 50 frank, met 60 deciem, 350 frank of een subsidiaire gevangenisstraf van 15 dagen, voorwaardelijke opschorsing 5 jaar en in de kosten beloopende 404 frank;

Op burgerlijk gebied; de verdeelde verantwoordelijkheid werd bepaald op eene helft voor ieder der partijen en beklaagde werd verwezen te betalen aan de burgerlijke partij q.q. ten titel van voorschot op de toe te kennen schadeloosstelling eene som van 10.000 frank, met de gerechtelijke intresten; verder werd als deskundige aangesteld wetsdokter Aerts om het slachtoffer Beckers Albert, te onderzoeken; kosten voorbehouden; dit bij vonnis der Correctionele Rechtbank van Leuven, kamer met één Rechter, d.d. 7 Mei 1938;

Tegen dit vonnis werd door beklaagde, door het Openbaar Ministerie en door de burgerlijke partij beroep ingesteld;

Bij arrest van het Hof van Beroep te Brussel, 8e Kamer, rechtdoende in strafzaken, d.d. 14 Juli 1938, werd het vonnis a quo bevestigd, behalve wat de kosten jegens den Staat betreft en wijzigende desdaangaande met eenparigheid van stemmen, heeft het Hof van Beroep te Brussel den duur van den

lijfswang toepasselijk op de kosten van beide aanleggen bepaald op een maand;

Betichte werd nog verwezen in de kosten van beroep;

Op 16 Juli 1938, heeft Vandecraen verklaard zich in verbreking te voorzien tegen dit arrest, voorziening gericht tegen het Openbaar Ministerie en tegen de burgerlijke partij;

Bij arrest van het Hof van Verbreking zetelende te Brussel, 2e Kamer, op 16 November 1938, werd het bestreden arrest verbroken, werden de verweerders veroordeeld in de kosten en werd de zaak verwezen naar het Hof van Beroep te Gent;

Overwegende dat de beklaagde en het Openbaar Ministerie alsook de burgerlijke partij tijdig en op geldige wijze beroep hebben ingesteld;

Overwegende dat het onderzoek en de behandeling der zaak voor het Hof hebben bewezen dat de beklaagde niet schuldig is aan het hem telastgelegde misdrijf, dat het ongeval waarover het hier gaat uitsluitend toe te wijten is aan de fouten van het slachtoffer zelf, en bijgevolg voor den beklaagde een geval van overmacht uitmaakt;

Overwegende inderdaad dat de burgerlijke partij Beckers bekend gereden te hebben met een snelheid van ongeveer 35 Km. in het uur, en in de onmogelijkheid geweest te zijn te stoppen alswanneer de beklaagde zijn draai naar links heeft genomen; dat het ten andere vaststaat dat de botsing zich heeft voorgedaan gansch op de linker zijde der baan, op een aansluiting en dat ze het gevolg is van Beckers mislukte poging om op deze plaats den beklaagde voorbij te steken, die de zijstraat wilde inslaan;

Overwegende dat Beckers weliswaar beweert het inzicht niet gehad te hebben den beklaagde voorbij te steken dat het tegenovergestelde bewezen is door de plaats zelf waar hij zich bevond; dat hij den kamion van Roosen volgde die Vandecraen een 50-tal meter voor de aansluiting voorgestoken had, en dat hij hetzelfde wilde doen zonder aandacht te geven op de zijstraat, alhoewel deze goed zichtbaar was;

Overwegende dat uit dit alles blijkt dat Beckers in overtreding met de voorschriften der verordeningen op het verkeer niet meester was van zijn snelheid en dat op een aansluiting hij niet alleen de uiterste rechter zijde der baan niet heeft gehouden, maar dat hij daarenboven nog een anderen weggebruiker heeft willen voorbijsteken;

Overwegende dat men deze fouten als de eenige oorzaak van het ongeval moet aanzien, daar er aan den beklaagde zelf niet de minste onvoorzichtigheid te verwijten is;

Overwegende inderdaad dat het bewezen is dat vooraleer zijn beweging naar links te doen, hij de reglementaire teekens heeft gedaan om aan te duiden dat hij zijn richting ging wijzigen;

Dat men hem geen verwijt kan maken van niet gekeken te hebben of er niemand achter hem aankwam, daar hij in de meening mocht verkeerden dat niemand in overtreding met de wet, hem juist op

deze plaats, t.t.z. op een aansluiting ooit zou willen voorbijsteken;

Overwegende dat de burgerlijke partij te vergeefs opwerpt dat luidens de bepalingen van art. 57, 2° van de wegcode de beklagde niet gerechtigd was zijn beweging naar links uit te voeren, daar men den doorgang niet mag afsnijden aan een weggebruiker die zijn weg volgt;

Overwegende dat er eerst en vooral dient opgemerkt dat er voor den weggebruiker die naar links afdraait geen spraak kan zijn den weg af te snijden van dezen die hem volgt, dat hij integendeel door zulke beweging voor dezen laatste den weg vrij maakt;

Overwegende daarenboven dat volgens het stelsel der verordening op het verkeer er alleenlijk voorrang kan bestaan ten voordeele van hem die zijn normalen weg volgt, en niet ten voordeele van hem die, zooals Beckers zich op een plaats bevindt waar hij wettelijk niet mag zijn, derwijze dat hij zelf een overtreding begaat;

Overwegende dat uit dit alles blijkt dat beklagde van alle schuld in het ongeval vrij is en dat hij van de vervolging dient ontslagen te worden; dat diensvolgens de eisch der burgerlijke partij ongegrond voorkomt;

Om deze redenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935 en op art. 212 wetboek van Strafvordering;

Verklaart beklagde, het Openbaar Ministerie en de burgerlijke partij ontvankelijk in het door hen ingesteld beroep;

Doet te niet het bestreden vonnis en opnieuw wijzende, ontslaat beklagde van de rechtsvervolgving zonder kosten;

Verklaart de burgerlijke partij ongegrond in haren eisch en verwijst ze in de kosten van beide instantiën.

NOTA. — Het Hof van Beroep te Gent sluit zich aan bij de interpretatie van het Verbrekingshof. (Cf. zijn arresten geveld op 7 Juli 1936, Pas. 1936, I, 342 en 4 October 1938, Pas. 1938, I, 303).

Het Hof van Brussel wiens arrest verbroken werd op 16 November 1938 (Pas. 1938, I, 356) had zich integendeel niet neergelegd bij gezegde interpretatie.

24

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 19 Januari 1939.

Voorzitter : M. J. A. Stellfeld.

Rechters : MM. Van Mieghem en Ooms.

Pleiters : Mters Van Wallendaël en Cornellie.

AANSPRAKELIJKHEID. — DOODELIJK ONGEVAL. — RECHTEN VAN BROEDERS EN ZUSTERS.

Indien de broeders en zusters van het slachtoffer van een doodelijk ongeval «jure hereditario» aanspraak kunnen maken op vergoeding, kunnen zij dit echter, volgens eene eensluidende rechtspraak, niet «jure proprio» tenzij in zeer uitzonderlijke gevallen.

Van Thournhout t/ Friez.

Aangezien het blijkt uit de stukken van het geding, dat op 22 November 1936, in het Kanaal, het visscherschip O.169, genaamd «Sterre der Zee», waarop Edouard Van Thournhout dienst deed als matroos, aangevaren werd door het stoomschip «Christina», kapitein Friez; dat het stoomschip verantwoordelijk gesteld is geworden voor de aanvaring;

Aangezien het visschersschip onmiddellijk na de aanvaring gezonken is, schipper Verschelde, matroos Van Thournhout, den motorist en een blinde passagier in de diepte meesleurend;

Aangezien schipper Verschelde, na een 20-tal minuten gezwommen te hebben, opgepikt werd, doch dat de overige leden der bemanning van de «Sterre der Zee» niet meer gezien zijn geworden;

Aangezien niet bewezen is hoelang de matroos Van Thournhout na de aanvaring geleefd heeft; dat alleen door Verschelde in het zeeverslag verklaard werd dat hij, toen het schip begon te zinken, geroepen heeft en ook heeft hooren roepen; dat men echter over geen enkele andere aanduiding beschikt betreffende de omstandigheden waarin Van Thournhout overleed;

Aangezien bij gebrek aan eenige bewijs aangaande wat er gebeurd is tusschen het oogenblik der aanvaring en het overlijden van Van Thournhout, de som, die «ex aequo et bono», voor pijn en smarten geleden, door hun overleden broeder, aan verzoekers dient toegekend te worden de 5.000 frank niet kan overschrijden;

Aangezien de rechtspraak eensgezind alle vergoeding wegens morele schade weigert aan de broeders en zuster van den overledene; dat op dezen regel slechts uitzondering gemaakt wordt in zeer bijzondere gevallen b.v. wanneer de overledene met zijn broers of zusters samenwoonde omdat, in dergelijk geval, mag verondersteld worden dat er, tusschen den overledene en zijne bloedverwanten in de zijlinie, een meer dan gewone band van genegenheid kan bestaan hebben;

Aangezien deze bijzondere omstandigheid echter in het huidige geval niet bestaat; dat de overledene bij zijne zusters niet inwoonde maar, wanneer hij zonder vaart was, een kamer betrok met zijn broer Pierre; dat deze laatste zoowel als de overledene dikwijls geldelijk gesteund werden door de andere familieleden;

Dat, indien weliswaar, elk menschenleven, hoe nederig ook, een onschatbare waarde bezit, er nochtans dient in aanmerking genomen te worden, dat door zijn bedrijf zelve, de overledene meer dan een ander aan een schielijken dood was blootgesteld; dat telkenmale Edouard Van Thournhout met zijn visschersboot in zee stak, zijn broer en zusters zich aan dergelijke ramp konden verwachten;

Dat bijgevolg de eisch door verzoekers ingesteld en strekkende tot het bekomen eener vergoeding «jure proprio», niet als gegrond mag aanzien worden;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle verdere en strijdige besluiten verwerpende,

Geeft akte aan aanleggers dat zij elk afzonderlijk het geding in elk zijner onderdeelen op meer dan 12.500 frank schatten;

Verklaart den eisch van aanleggers ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;

Verwijst verweerder om aan aanleggers te betalen de som van 5000 franken, zijnde vergoeding die hun «jure hereditario» toekomt voor de pijn en smarten geleden door hun overleden broeder Edourd Van Thournhout;

Verwerpt het overige van hun eisch;

Verwijst verweerder in de kosten;

25

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL
(Kortgeding)

16 Juni 1939.

Voorzitter: M. Baron Gilson de Rouvreur.

Pl.: Mrs Edg. Van Dessel en Eug. Verbruggen.

VERBINTENISSEN. — UITSTEL VAN BETALING. — ART. 1244, B. W. — WET VAN 30 JULI 1938. — GEEN AFSCHAFFING VAN ART. 122, W. B. R.

De wet van 30 Juli 1938 op het uitstel van betaling heeft door wijziging van art. 1244, B. W., art. 122, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet afgeschaft luidens hetwelk de rechtbanken slechts uitstel van ten uitvoerlegging van een vonnis mogen voorzien in het vonnis zelf waardoor ze uitspraak doen over de betwisting.

«Raiffeisenkas van St Genesius-Rode», S. V.
t/ S. De Bruyn.

Gezien de dagvaarding beteekend door geregistreerd exploit van deurwaarder Ernest Van Horen, van St-Joost-ten-Noode, in dato 7 Juni 1939, en de conclusien der partijen;

Gehoord het pleidooi van Mr Eugène Verbruggen voor den eischer, en de uitlegging van Mr Caillau voor de verweerder;

Overwegende dat de vordering strekt tot verkrijging van uitstel en schorsing van een tenuitvoerlegging voortgezet, krachtens een arrest gewezen door het Hof van Beroep van Brussel, in dato 29 Maart 1939, bekrachtigende een vonnis gewezen door de negende Kamer dezer Rechtbank, in dato 24 December 1937;

Dat de wet van 30 Juli 1938, op het uitstel met art. 1244 van het burgerlijk wetboek te wijzigen, art. 122 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering niet heeft afgeschaft, luidens hetwelk in de gevallen waarin de rechtbanken uitstel voor de tenuitvoerlegging van haar vonnissen mogen verleenen, zij het zullen doen door het vonnis zelf dat uitspraak over de betwisting zal doen en dat de redenen tot uitstel zal opgeven;

Dat trouwens de vraag tot uitstel niet zou kunnen worden ontvangen, zonder de gewijsde zaak te schenden;

Dat inderdaad het vonnis van 24 December 1937, bekrachtigd door bovenvermeld arrest van 29

Maart 1939, den eischer van zijn vraag tot uitstel aangaande dezelfde schuldvordering heeft afgewezen;

Gelet op artikel 4, lid I der wet van 15 Juni 1939 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gehoord het eensluidend advies van den heer De Busscher, substituut Procureur des Konings;

Rechtsprekende ten gronde;

Verklaart de vordering niet ontvankelijk, wijst ze van de hand;

Zegt dat er zal mogen overgegaan worden tot de betwiste tenuitvoerlegging;

Veroordeelt den eischer tot de kosten, vereffend door Mr Fortin, op 341,50 fr.;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande hooger beroep, en zonder borg, behalve wat de kosten aangaat.

26

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL
TE OOSTENDE.

13 Juli 1939.

Voorzitter: M. J. Rayee.

Rechters: MM. Londe en Vandesompel.

Referendaris: M. Fontaine.

Pleiters: Mters Thone en Borgers.

AANSPRAKELIJKHEID. — HOTELHOUDER. — DIEFSTAL VAN AUTO. — DRAAGWIJDTE DER VERANTWOORDELIJKHEID.

Het bewaar- en beveiligingscontract dat tusschen den reiziger en den hotelhouder wordt gesloten, verplicht dezen laatste in te staan voor al de geleden schade niet enkel omschreven tot de waarde van het verdwenen voorwerp maar eveneens tot de nadeelige gevolgen waarvan het oorzakelijk verband met den diefstal klaarblijkend is.

Indien volgens de Fransche rechtspraak het onderscheid tusschen de schade die kan voorzien worden en die welke niet kan voorzien worden niet enkel van toepassing is op den aard of de oorzaak der schade maar ook op hare hoeveelheid, weigert de Belgische rechtspraak de theorie van de quotiteit te aanvaarden; de soort van schade waarvoor de schuldenaar van goede trouw vergoeding verschuldigd is, is deze die had kunnen voorzien worden en geen andere omstandigheid moet tusschenkomen bij de berekening van het bedrag der vergoeding. (Art. 1150 B. W.).

Hungs t/ Van Slembrouck.

Aangezien de rechtsvordering tot voorwerp heeft: het betalen van 20.841,20 Fransche frank of de tegenwaarde in Belgische franken, op den wisselkoers van den dag van de betaling, hetzij op den datum van de dagvaarding 16.406,20 frank;

Aangezien dit bedrag vertegenwoordigt: tolrechten, taksen, administratiekosten, interest, door eischer gedane uitgaven en een vergoeding wegens het derven van het genot van zijn auto, die gestolen

werd tijdens zijn verblijf in het Hotel Alfa, te Mariakerke ;

Aangezien eischer den voormelden auto, tijdelijk, uit Frankrijk had binnengebracht in België, zoodat hij, ten gevolge van den diefstal, waarvan hij het slachtoffer werd, in de onmogelijkheid verkeerde bij het Belgisch tolbeheer te bewijzen dat hij hem terug had uitgevoerd ;

Aangezien de verweerders, in hun hoedanigheid van hoteliers en van bewaarnemers uit noodzaak, bij vonnis van de zetelende rechtbank in dagteekening van den 2en Maart 1939, hoofdelijk aansprakelijk werden verklaard en veroordeeld om de waarde te betalen van den door den reiziger medegebrachten auto ;

Nochtans heeft de rechtbank gemeend, om wille van sommige onvoorzichtigheden door laatstvernoemde begaan, dat er reden bestond om de aansprakelijkheid per helft te verdeelen ;

Aangezien de verweerders, in de eerste plaats, beweren, dat de aansprakelijkheid van den hotelhouder voor het stelen of het beschadigen van het goed van den reiziger strikt beperkt is tot de feiten, die voorvallen in het logement ;

Nu, daar zij geen fout hebben bedreven, kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor de beweerdde gevolgen van den ingeroepen diefstal ;

Aangezien de verschillende schadepunten, door den aanlegger geëischt, in onderling verband staan met den in het logement bedreven diefstal van het voertuig ; aldus is de door den eischer gelede schade niet enkel omschreven tot de waarde van het verdwenen voorwerp, maar eveneens tot de nadeelige gevolgen, waarvan het oorzakelijk verband met den diefstal klaarblijkelijk is ;

Aangezien het bewaar- en beveiligingscontract, dat tusschen den reiziger en den hotelhouder wordt gesloten, dezen laatste dus verplicht in te staan — zonder dat hij te zijner verontschuldiging kan inroepen dat hij de zaak heeft bewaard met de zorg van een goed huisvader — voor al de gevolgen van de schade, die kon voorzien worden ;

Aangezien de verweerders, in de tweede plaats, besluiten dat artikel 1150 uit het Burgerlijk Wetboek alle schade uitsluit, die niet kon voorzien worden ;

Nu, zij houden vol, dat de beweerdde schade, door den eischer ingeroepen niet kon voorzien worden in haar aanleiding noch in haar quotiteit, voor al de personen geplaatst in dezelfde omstandigheden als de verweerders ;

Aangezien volgens de Fransche rechtspraak, het onderscheid tusschen de schade, die kon voorzien worden, en die welke niet kon voorzien worden niet enkel van toepassing is op den aard of de oorzaak van de schade, maar ook op haar hoeveelheid. (Cas. Jr. 7 Juli 1924; Sirey, 1925-I-321; Planiol et Ripert, t. VII, N° 864) ;

Aangezien volgens de Belgische rechtspraak integendeel (Cass. 23 Februari 1928, Pas. 1-85) het Hof weigert de theorie aan te nemen van de quotiteit ; het systeem door het Hof bijgetreden is dit welk door den heer Procureur-Generaal Leclercq

werd staande gehouden : artikel 1150 bepaalt dat de schade — de soort van schade — waarvoor de schuldenaar van goede trouw vergoeding verschuldigd is, is moeten voorzien zijn of had kunnen voorzien zijn ; geen andere omstandigheid — dus noch het voorzien van de quotiteit noch het voorzien van de oorzaak van de schade — moet tusschenkomen bij de berekening van het bedrag van de vergoeding ;

Aangezien de verweerders wisten, dat de eischer te St Omaars (Frankrijk) verbleef, vermits hij de vorige jaren reeds in het Hotel Alfa was afgestapt, met zijn auto ;

Nu, de verweerders moesten rederlijkerwijs weten, dat de eigenaar van een tijdelijk in België binnengebracht voertuig, onderworpen is aan tolrechten en taksen, zoo het bewijs niet kan geleverd worden, dat het terug werd uitgevoerd ; het tolbeheer heeft geen regening te houden met toeval of overmacht, die een hinderpaal zouden kunnen stellen voor den wederuitvoer, want dit stelsel zou aanleiding geven tot allerlei bedrog ;

Aangezien wat het bedrag van het nadeel betreft, dat de posten in het opstel van het dagvaardigingsexploot vermeld onder nummers 6 en 7, niet voldoende verrechtvaardigd zijn ;

Aangezien de rechtbanken, wanneer de schuld-eischer zelf in fout is, de schadevergoeding mogen matigen : (arg. artikel 1147 B. W. ; Laurent, t. XVI N° 294 ; Arntz t. III, N° 77) ;

Aangezien dit principe reeds werd toegepast in het voormeld vonnis van den tweeden Maart 1939 en dat er, om gelijke redenen, aanleiding bestaat om de aansprakelijkheid van de partijen te verdeelen in dezelfde mate.

Om deze redenen :

De rechtbank, beslissende op tegenspraak, toepassing gedaan van artikels, 2, 34, 37, 40, 41 en 64 der wet van 15 Juni 1935, zegt voor recht de vordering ontvankelijk en gegrond, behalve wat betreft de aanleidingen tot schade in verband met de genotsderving en de reiskosten, verklaart voor de overige schade, dat er reden bestaat om de aansprakelijkheid per helft te verdeelen ; veroordeelt diensvolgens de verweerders hoofdelijk om eischer als schadevergoeding 9.170,60 Fransche frank te betalen of de tegenwaarde in Belgische frank op den wisselkoers van den dag van de betaling, hetzij op heden, schatting pro fisco, de som van 7.148,48 frank, vermeerderd met de gerechtelijke rente en met de proceskosten.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande hooger beroep en zonder borg.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

27

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 1 December 1938.

Voorzitter : M. Claeys.

Rechters : MM. Loicq en Debaille.

Referendaris : M. Maraite.

Pleiters : Mrs Hubené en Cooreman loco De Cuyf.

VERKEER. — ART. 54 VAN HET K. B. VAN 1 FEBRUARI 1934. — SCHADEVERGOEDING. — VERGOEDENDE INTRESTEN.

Het blijkt uit de formuleering van art. 54 van het K. B. van 1 Februari 1934, dat de wetgever op stilzwijgende wijze den feitelijken verkeersvoorrang heeft afgeschaft. Het tegenovergestelde beslissen zou leiden tot de ongerijmde gevolgtrekking dat de gebruiker van een groote verkeersbaan zou verplicht zijn voordurend zijn gang te vertragen en zelfs zijn voertuig tot stilstand te brengen, bij het naderen van al de ondergeschikte wegen, waaruit een ander voertuig zou kunnen uitmonden, hetgeen het vervoer aanzienlijk zou belemmeren en praktisch het wettelijk onderscheid tusschen hoofd- en zijwegen volkomen overbodig en zelfs onnuttig maken.

De vergoedende intrest is verschuldigd vanaf den dag van het ongeval tot op den datum der inleidende dagvaarding, daar hij een wezenlijk bestanddeel uitmaakt van de vergoeding welke aan den benadeelden toekomt, in herstelling der schadelijke gevolgen van een oneigenlijk misdrijf; dit niettegenstaande de afwezigheid eener in gebreke stelling, vermits de rechter, oppermachtige schatter, zoo van het bedrag van het nadeel als van de wijze van herstelling, noch wat den intrestvoet, noch wat het vertrekpunt van den loop van gezegden intrest betreft, door de beschikkingen van art. 1153 van het B. W. gebonden wordt.

Bauwens t/ Van Zele.

Aangezien de eisch ingediend door den heer Bauwens, bij exploit in datum 4 Juli 1938, er toe strekt van den heer Van Zele ten titel van vergoeding wegens schade en onbruikbaarheid, toegebracht aan zijn automobiel, ten gevolge van een ongeval, overkomen te Gent op 10 Februari 1938 en waarvoor deze laatste alleen verantwoordelijk zou zijn, betaling der som van 6002,60 fr., te bekomen, met de vergoedende interesten tegen 5,5 % vanaf den dag van dit ongeval tot op dezen der inleidende dagvandaag, de gerechtelijke interesten en de kosten des gedings.

Nopens de verantwoordelijkheid :

Aangezien blijkt uit de bestanddeelen der zaak en meer bepaaldelijk uit een nauwkeurig onderzoek, welk door den politiecommissaris te Gent werd gedaan, dat op 10 Februari 1938, rond 14 uur, de automobiel van den heer Bauwens, die uit de richting van de «Sterre» kwam en zich naar Gent begaf, den Kortrijkschen steenweg volgde, met zijne rechterkant te houden, toen op het kruispunt dezer baan en der Ganzendriesstraat, hij met zijn voorste plotseling terecht kwam op het achtergedeelte van den automobiel-vrachtwagen van den heer Van Zele,

die gezegde straat had verlaten en den Kortrijkschen steenweg schier had overgestoken om de Onafhankelijkheidslaan in te slaan.

Aangezien het buiten kijf is dat de heer Bauwens traag reed vermits de verklaring van den ooggetuige Roelandt die de snelheid van den heer Bauwens schat op ongeveer 40 kilometer per uur versterkt wordt door het feit dat beide voertuigen niet zijn afgeweken van hunnen weg door de botsing en een zeer lichte schade hebben ondergaan ;

Aangezien het onomstootbaar vast staat dat de Kortrijkschen steenweg een hoofdweg uitmaakt ten opzichte van de Ganzendriesstraat, vermits er twee tramspoorlijnen op loopen en hij als dusdanig dient gerangschikt onder de openbare wegen welke door de paragraaf 4 van artikel 52 van het Koninklijk Besluit van Februari 1934 werden omschreven.

Aangezien dit koninklijk besluit bij zijn artikel 54 uitdrukkelijk voorschrijft dat de weggebruiker die op eenen secondairen weg rijdt verplicht is den doorgang vrij te laten voor den bestuurder die over den hoofdweg rijdt en hij dezen weg slechts mag oprijden, indien er geen andere weggebruiker aankomt, of indien, rekening houdend onder meer met de snelheid van dezen laatste en met den afstand, waarop hij zich bevindt er geen gevaar voor aanrijding bestaat ;

Aangezien een aandachtige lezing van voormelden tekst alleen volstaat om zich onmiddellijk reenschap te geven dat de wetgever, met zulkdanige wetsbepaling af te kondigen, den feitelijken verkeersvoorrang op stilzwijgende wijze heeft afgeschaft, welke vroeger ingehuldigd was door een gedeelte der rechtspraak maar waaruit er nochtans zeer afdoende gegevens omtrent de verantwoordelijkheid konden worden afgeleid, en voortaan den voorrang van doortocht eens en voorgoed heeft toegestaan aan degenen die van den hoofdweg gebruik maakt ;

Aangezien deze oplossing zich in feite ten volle opdringt en verrechtvaardigt vermits, met het tegenovergesteld te beslissen, men aldus tot de ongerijmde gevolgtrekking zou komen dat de gebruiker eener groote verkeersbaan verplicht zou zijn voortdurend zijnen gang te vertragen en zelfs zijn voertuig tot stilstand te brengen bij het naderen van al de ondergeschikte wegen, waaruit een ander rijtuig zou kunnen uitmonden hetgeen het vervoer op aanzienlijke wijze zou belemmeren en praktisch het wettelijk onderscheid tusschen hoofd- en zijwegen volkomen overbodig en zelfs onnuttig zou maken.

Aangezien het om deze reden is, en overigens met recht, dat de rechter der Rechtbank van Politie te Gent den heer Bauwens verdacht van overtreding op artikel 42 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 heeft vrijgesproken bij vonnis van 17 Mei 1938 ;

Aangezien de heer Bauwens te vergeefs artikel 55 van vernoemde Koninklijk besluit inroept tot staving van zijn eisch, vermits dat artikel slechts van toepassing is, wanneer het om openbare hoofdwegen gaat die tot dezelfde categorie behooren, wat oogenscheinlijk het geval niet is in zake ;

Aangezien uit bovenstaande beschouwingen volgt

dat de heer Van Zele, die luidens de verklaringen van den heer Van Wijnsberghe, zijnen bediende, den automobiel van den heer Bauwens op ongeveer 200 meters afstand had zien aankomen, te schatten had, zoo hij nog over den voldoende tijd beschikte om de hoofdbaan over te steken en er derhalve geen gevaar voor aanrijding bestond ;

Dat hij dus op eigen gevaar gehandeld heeft en een grove onvoorzichtigheid heeft begaan met den heer Bauwens eensklaps den weg te versperren ;

Aangezien het in 't oog springt, dat, hadde de heer Van Zele zich aan deze onvoorzichtigheid niet schuldig gemaakt het ongeval zich nooit zou hebben voorgedaan, zoodanig dat hij er de algeheele verantwoordelijkheid van te dragen heeft ;

Wat de schadevergoeding betreft :

Aangezien de heer Guy Goetghebuer dien partijen bij gemeen overleg in zake hebben aangeduid, het bedrag der herstellingskosten, taxe inbegrepen en den duur der herstellingswerken respectievelijk heeft beraamd op 3402,60 fr. (3180 fr. + 222,60) en op 5 dagen ;

Aangezien de heer Van Zele geen enkel bezwaar indient tegen de gevolgtrekkingen van het voormeld deskundig onderzoek en zich enkel erbij bepaalt ten stelligste te beweren dat de 25 dagen onbruikbaarheid zooals de som van 100 fr. per dag welke door den heer Bauwens in rekening werden gebracht hevig overdreven zijn ;

Aangezien uit de ter debatten voorgelegde stukken spruit dat de Naamlooze Vennootschap «De Noordstar en Boerhaeve», verzekeraarster van den heer Van Zele, zich op 14 Februari 1938 onmiddellijk in betrekking heeft gesteld met den eigenaar van de «Garage de l'Etoile», ten einde onder voorbehoud van al hare rechten het bedrag der schade op te nemen, zoodra zij kennis had gekregen van eenen aangeteekenden brief in datum 11 Februari 1938, waarbij de heer Bauwens den heer Van Zele verwittigde dat de verongelukte automobiel aldaar ter zijner beschikking stond gedurende 48 uren ;

Dat hoogerbedoelde vennootschap vernam bij monde van den garagist dat de heer Bauwens reeds den automobiel had teruggehaald en zij den volgende dag bericht werd dat de Engelsche Verzekeringsmaatschappij A. T. Shead en Co Ltd dat het betwiste voertuig zichtbaar was te Heysel bij Brussel den morgen van 9 tot 12 ure en 's namiddags doorgaans, te Vilvoorde, 200 Marius Duchéstraat (Oude gestichten Gauverits) ;

Dat het deskundig onderzoek slechts op 5 Maart 1938 geschiedde ;

Aangezien, rekening houdende dat de heer Bauwens vanaf den 14 Februari zijnen automobiel heeft kunnen gebruiken voor korte reizen, dat een minnelijke of desnoods een gerechtelijk deskundig onderzoek op zijn aandringen gemakkelijk kon worden verricht binnen de 6 dagen en dat, volgens de meening van den heer Goetgebuer vijf dagen van noode zijn om de herstellingswerken uit te voeren, het als billijk voorkomt den duur der onbruikbaarheid van den automobiel op 15 dagen te bepalen (4+6+5) ;

Aangezien, inderdaad de heer Bauwens, op wien het rustte het nadeel door hem opgelopen het meest mogelijk te beperken, het alleen aan zich zelve te wijten heeft, zoo hij in zijne hoedanigheid van aanlegger niet heeft begonnen met de onderzoeksverrichtingen en de uitvoering dezer niet heeft bespoedigd ;

Aangezien, luidens de reeds lang gevestigde rechtspraak dezer Rechtbank het bedrag der dagelijksche vergoeding welke aan den heer Bauwens toekomt, wegens onbruikbaarheid van zijn voertuig heeft vastgesteld op 50 fr., dat hij dus uit dien hoofde recht heeft op 750 fr. (15×50) ;

Omtrent de vergoedende interesten :

Aangezien, in strijd met wat de heer Van Zele staande houdt, de heer Bauwens ontegensprekelijk gerechtigd is den vergoedenden interest op te vorderen, op de hem verschuldigde sommen van af den dag van het ongeval tot op den datum der inleidende dagvaarding ;

Aangezien inderdaad, deze interest wezenlijk deel maakt van de vergoeding welke aan den benadeelden te goed komt tot herstelling der schadelijke gevolgen van een oneigenlijk misdrijf en als dusdanig, niettegenstaande de afwezigheid eener in gebrekestelling, bepaald en verleend mag worden door den Rechter, vermits deze oppermachtige schatter van het bedrag van het nadeel zooals van de wijze van herstelling gebonden wordt door de beschikking van artikel 1153 van het burgerlijk wetboek, noch voor wat den voet, noch voor wat het vertrekpunt van den loop van gezegden interest aangaat (Baudry Lacantinerie et Barde, des obligations, D. IV, Nr 2878, blz. 1114 ; Laurent, Dr. Civil, D. XVI, Nr 312, in fine — 327, blz. 371-328 bl. 390-332 bl. 395 ; Demolombe, D. XXIV, Nr 613 ; Goedseels, Indemnité aux victimes des accidents, Nr 287 ; Verbrekingshof, 5 Oogst 1842, Pas 1842, I, 336 ; Beroepshof Brussel, 23-3-1932, R.G.A.R., Nr 1165 ; Beroepshof Luik, 26 October 1933, R.G.A.R., Nr 1427 ; Beroepshof Luik, 28 Mei 1936, R.G.A.R., Nr 2243 ; Handelsrechtb. Gent, 3e Kamer, 22 Maart 1934 ; D'Heur t. Van de Sande, onuitgegeven).

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige conclusiën verwerpende, verklaart den eisch gegrond in de hierboven bepaalde perken — ontzegt aan den heer Bauwens het meer gevorderde — zegt diensvolgens voor recht dat de heer Van Zele alleen verantwoordelijk is voor het ongeval waarvan sprake, verwijst hem aan den heer Bauwens te betalen de som van 4152,60 fr. (3180 fr. + 222,60 fr. + 750 fr.) de vergoedende interesten tegen 5,5 % op gezegde som vanaf den 10 Februari 1938, dag van het ongeval, tot op den 4 Juli 1938, dag der inleidende dagvaarding en de gerechtelijke interesten van af dezen laatsten dag tot op dezen der dadelijke betaling ; verwijst hem daarenboven in de kosten des gedings, daarin begrepen deze van afschrift van het strafrechtelijk dossier.

28

VREDEGERECHT TE VILVOORDE

3 Maart 1938.

Vrederechter : M. R. Vliebergh.
 Pleiters : Mrs Puttemans en Nauwelaers.

ERFDIENSTBAARHEID. — RECHT VAN DOORGANG. — LOSSE WEG. — AFSLUITING NAAST DEN WEG DE UITOEFENING BELETTEND.

Een recht van doorgang dat niet meer kan uitgeoefend worden houdt op een recht te zijn. De eigenaar die naast een losse weg een betonafsluiting plaatste die voor gevolg heeft dat aan den draai de wagens niet meer door kunnen gaat zijn rechten te buiten.

Peeters t/ Peeters.

Aangezien de vraag voor doel heeft, verweerders te zien veroordeelen tot het wegruimen der belemmering in het uitoefenen van een doorgang;

Aangezien het blijkt dat tweede verweerder buiten geschil staat en dus uit het geding dient verwijderd;

Aangezien het recht van doorgang door verweerder Peeters niet betwist wordt; dat hij verder beweert den doorgang niet te hebben belemmerd;

Aangezien het blijkt, dat inderdaad den uitweg voor paard en kar bestaat, maar dat verweerder zijn eigendom heeft afgesloten met betonnen platen, hetgeen voor gevolg heeft, dat de weg, indien hij zijne normale breedte blijft behouden, enkel nog bruikbaar is in de rechte lijn, maar onbruikbaar is geworden in de bochten; immers indien de weg twee meters breed is, is zijne grootste bruikbare breedte in een scherp bocht 4 meters, maar deze ruimte is onvoldoende om het draaien van een gewone bespannen kar die zes meters lengte heeft, toe te laten;

Aangezien eerste verweerder staande houdt het recht te hebben zijnen eigendom naar goeddunken af te sluiten en niet kan gedwongen worden zijne afsluiting te veranderen om voldoening te schenken aan een gebruiker van een losweg;

Aangezien eerste verweerder dan ook geweigerd heeft op ons voorstel in te gaan, toen we hem als oplossing van het geschil den raad voorhielden, de betonnen afsluiting in den rechter hoek met verplaatsbare materialen te maken, hetgeen voor gevolg zou gehad hebben, dat meestal den eigendom zou afgesloten zijn, en de afsluiting enkel tijdelijk zou weggenomen worden als aanlegger den losweg met zijn gespan gebruiken moest;

Aangezien deze weigering ons er toebrenghet de twee tegenover elkander staande rechten nader te onderzoeken;

Aangezien het blijkt dat een recht van doorgang dat niet kan uitgeoefend worden, ophoudt — feitelijk aanschouwd — een recht te zijn; dat integendeel een losweg gelegen op den eigendom van een grondbezitter, het eigendomsrecht niet wegneemt, maar enkel belast met eene erfdiensbaareheid; dat dan ook het eigendomsrecht, ons inziens, moet onderdoen tegenover het recht van doorgang;

Aangezien de eenige overblijvende oplossing is het wegnemen van de betonnen afsluiting in den rechten hoek op eene lengte van 1,50 meter, langs beide kanten van den rechthoek;

Aangezien de schade door aanlegger geleden, kan geschat worden op 100 frank.

Door deze redenen :

Gelet op art. 3, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Beslissende tegensprekelijk en in eersten aanleg; Alle andere besluitselen verwerpende;

Zeggen dat tweede verweerder buiten het geding is gesteld;

Veroordeelen eerste verweerder tot het wegnemen op eene lengte van 1,50 m. van de betonnen afsluiting op beide kanten van den rechthoek, daar, waar bedoelde losweg een bocht maakt; zeggen dat bij gebrek dit te doen binnen de tien dagen volgende op deze uitspraak, aanlegger van nu af voor alsdan zal gemachtigd zijn de noodige werken te doen uitvoeren op kosten van verweerder, deze kosten verhaalbaar op verhoog der kwijting;

Veroordeelen eerste verweerder tot eene schadevergoeding van 100 frank;

Geven akte aan aanlegger dat hij het geding schat voor hetgeen bevoegdheid en aanleg betreft, op 1500 frank;

Veroordeelen eerste verweerder tot de onkosten van het geding geschat op 116,50 frank.

29

COMMISSIE VOOR HOGER BEROEP INZAKE WERKLOOSHEIDSVERGODINGEN

Zitting van 21 September 1939

Voorzitter : M. F. Van Goethem.
 Griffier d.d : M. Etienne.

Verklaring van art. 27 van het Kon. Besluit van 31 Mei 1933 over de onvrijwillige werkloosheid. — Sanctie gesteld op de vrijwillige voortdrijving van de werkloosheid. — Ongewettigde weigering van een geschikte arbeidsgelegenheid.

In artikel 27 van het Kon. Besluit van 31 Mei 1933 over de verzekering tegen onvrijwillige werkloosheid, aangevuld door art. 1 van het Kon. Besluit van 29 Januari 1935, wordt een dubbele sanctie voorzien tegen de vrijwillige voortdrijving van de werkloosheid; een eerste sanctie beteugelt de werkloosheid, waarvan de oorzaak afhangt van den wil van den verzekerde (uitsluiting van één maand, van het recht van vergoeding). Een tweede sanctie, die strenger is en drie maand uitsluiting voorziet, treft den werklooze, die zonder wettige reden een geschikte arbeidsgelegenheid weigert, of deze verlaat ten einde in den toestand van werkloosheid terug te vallen.

In onderhavig geval, was een werklooze te laat verschenen op de dagelijksche contrôle. Aan deze

omstandigheid was het te wijten, dat hij niet aan een aanbod van arbeid had kunnen beantwoorden. Het betrof dus een geval van voortdurende van de werkloosheid, wegens een reden die op den wil van den werkloze was terug te voeren. De vraag bleef echter, of deze laattijdige aanmelding met het aangeduide gevolg, als een «weigering» van arbeid kon doorgaan.

In eerste instantie werd door de klachtencommissie te Oostende negatief geantwoord. In beroep, meende de Commissie voor Beroep van West-Vlaanderen, dat integendeel bevestigend diende geantwoord: het betrof, naar haar oordeel, een geval van weigering.

Het vraagstuk werd gebracht vóór de Commissie voor Hooger Beroep inzake werkloosheidsvergoedingen, ten einde het principieel te doen beslechten. Uit de ondergaande beslissing blijkt, dat naar het oordeel van de Commissie voor Hooger Beroep, een eenvoudige niet-bedriegelijke laattijdige aanmelding op de contrôle met het gevolg dat de werkloze aan een aanbod van arbeid niet kan beantwoorden, weliswaar zijn werkloosheid vrijwillig doet voortduren en dus dient beteugeld, maar dat zij nochtans niet als een ware weigering van arbeid in den zin van al. 2, art. 27 van het Kon. Besluit van 31 Mei 1933 kan doorgaan.

De sanctie dient dus in het beschreven geval beperkt tot de uitsluiting van één maand; deze van uitsluiting van drie maand dient hier niet toegepast.

BESLISSING

Overwegende dat op 4 November 1938 dokwerkers aangemonsterd werden in het aanwervingslokaal voor het opladen van hout, dat betrokkene opgeroepen werd maar afwezig was;

Overwegende dat betrokkene zich te laat op het aanwervingsbureau aangemeld heeft omdat zijn echtgenoot en kinderen ziek waren, zegt hij;

Overwegende dat de Klachtencommissie te Oostende, in zitting van 13 December 1938, besliste dat het recht van betrokkene op vergoeding slechts zou heraanvangen wanneer sedert 1 maand, te beginnen met 4 November 1938, zijn inzicht om het werk te hernemen vastgesteld werd;

Dat, op beroep van het Gewestelijk Bureau en van de kas, de Commissie voor Beroep van West-Vlaanderen, in zitting van 25 Maart 1939, de beslissing van de commissie van eerste instantie verbrak en besliste dat het recht van betrokkene eerst zou heraanvangen wanneer sedert 3 maand, te beginnen met 4 November 1938, betrokkene zijn inzicht om het werk te hernemen zou betoond hebben;

Overwegende dat de kas hooger beroep indient gesteund op een schending van de bepalingen van art. 27 van het K. B. van 31 Mei 1933;

Overwegende, inderdaad, dat art. 27, al. 2, namelijk doelt op een «weigering» door den verzekerde van een hem aangeboden betrekking, met het doel werkloos te blijven;

Overwegende dat het te laat verschijnen van den verzekerde op de aanwerving in onderhavig geval slechts als een «weigering» zooals beoogd wordt

door art. 27, al. 2, kan beschouwd worden wanneer dit te laat verschijnen te wijten is aan het inzicht van den verzekerde om werkloos te blijven;

Overwegende dat de beslissing, waartegen verhaal, dit inzicht niet vaststelt;

Om deze redenen :

Verklaart de commissie het hooger beroep ontvankelijk;

Vernietigt bijgevolg de beslissing genomen door de Commissie voor Beroep van West-Vlaanderen, in zitting van 25 Maart 1939;

En, uitspraak doende ten gronde, zegt dat het recht van betrokkene eerst zal heraanvangen wanneer sedert 1 maand, te beginnen met 4 November 1938, zijn inzicht om het werk te hernemen vastgesteld werd.

BIBLIOGRAPHIE

LES PANDECTES BELGES. Tome 127 (quinter)
V^o Urnes (suite), Usages corporatifs des Avocats.
Brussel, Larcier, 1939.

In de serie van de Pandectes belges is zoo pas het 127e deel (quinter) verschenen, waarop wij de bijzondere aandacht van onze lezers zouden willen vestigen omdat dit boekdeel het eerste gedeelte inhoudt van een uitgebreide studie over de beroepsregels der balie, waarvan de titel luidt «Usages corporatifs des avocats».

De Pandectes Belges hebben een zonderlinge bestemming gehad. In 1878 onder de leiding van Picard en D'Hoffschmidt was er aangekondigd dat de algemeene encyclopedie van Belgisch recht, die de Pandectes belges wenschten te zijn, zou verschijnen in een beperkt aantal deelen. Maar van den beginne af werd tevens in het voorwoord gemeld dat de analytische methode zou gebruikt worden en dat de stof in zooveel mogelijk onderdeelen zou worden gesplitst ten einde de specialisatie in groote mate door te drijven.

Thans, nu er reeds meer dan 130 deelen verschenen zijn, ziet men het zeer groote nadeel van deze analytische methode en stelt men vast hoe oneindig verkieslijker de synthetische methode is die gebruikt werd in het bekend Répertoire pratique Dalloz en in het Répertoire pratique de droit belge.

In de Pandectes is de stof verspreid onder een oneindig aantal slagwoorden en wordt het haast onmogelijk de opzoekingen op doeltreffende wijze door te drijven. Daarbij komt dat de voor-oorlogsche deelen hopeloos verouderd zijn en nog slechts weinig belang bieden. De redactie heeft getracht hieraan te verhelpen door in de laatste jaren terug te komen op vroeger reeds behandelde stof en deze opnieuw te bewerken onder de meest zonderlinge en verrassende slagwoorden ten einde de alphabetische orde te kunnen volgen.

Dit alles hindert zoo geweldig de bruikbaarheid van het geheel en het is werkelijk te betreuren dat een encyclopedie, waaraan zooveel energie is besteed en waarin zooveel uitstekende verhandelingen voorkomen, te lijden heeft onder de bezwaren die wij zooeven opsomden.

* * *

Dan wanneer onder de slagwoorden «Avocats et ordre des avocats» vóór lange jaren reeds in de Pandectes uitvoerige verhandelingen aan de organisatie en

de regelen der balie waren gewijd, worden deze verouderde studies thans aangevuld of beter haast volledig herschreven in het nieuwe en zeer uitgebreide werk dat thans als titel draagt «Usages corporatifs des avocats».

Deze studie werd samengesteld door onzen uitstekenden confrater uit Brussel Mr Pierre Vermeylen bijgestaan door meerdere medewerkers.

Er dient onmiddellijk op gewezen dat dit werk van ongemeen belang is en dat Mr Vermeylen ten zeerste dient gelukgewenscht met deze grootsche onderneming. Het is stellig dat deze verhandeling, waarvan thans nog slechts het eerste gedeelte is verschenen, het belangrijkste werk zal zijn dat in ons land bestaat met betrekking tot het leven der balie.

Bij het begin ervan wordt een volledige bibliographie over het onderwerp opgegeven. Voor de oudere uitgaven wordt verwezen naar reeds vroeger verschenen verzamelwerken doch de auteurs voegen daaraan toe een volledige opsomming van al de artikelen over de advocatuur die in België werden gepubliceerd sedert 1925, waarvan de opsomming verschillende kolommen beslaat en waarin men op treffende wijze kan vaststellen in welke groote mate de Vlaamsche rechtsleer vertegenwoordigd is in studies en discussies die over dit onderwerp aan den dag kwamen.

Het heeft ons ook groot genoegen gedaan te kunnen vaststellen welke aanzienlijke plaats de studies verschenen in het Rechtskundig Weekblad in deze lijst innemen.

In het stuk dat thans reeds gedrukt is vinden wij de behandeling van de voorwaarden die vereischt zijn om tot de advocatuur te worden toegelaten en van de onverenigbaarheden. Verder uiteenzettingen over de stage en de inrichting van den raad der orde en over de rechten en de plichten van de advocaten.

Te midden van dit laatste hoofdstuk wordt de uitgave thans onderbroken en in een volgend deel zal de tekst verschijnen gewijd aan de betrekkingen van den advocaat met zijn cliënten, de honoraria, de betrekkingen met de confraters, met de overheden der orde en met de magistratuur, waarna een slot zal handelen over de beroepsbedrijvigheid van den advocaat en de beroepseer.

De eerste helft die wij onder oogen hebben is buitengewoon belangrijk. Naast de mening van de auteurs, die over hetzelfde onderwerp gepubliceerd hebben, vinden wij er een menigvuldigheid van rechterlijke beslissingen en vooral van beslissingen van de raden der orde. Wat dit laatste betreft dient er opgemerkt te worden dat vooral de beslissingen van den raad der orde te Brussel in aanmerking zijn genomen. Het is zonder twijfel dat veel belangrijke beslissingen der raden bij andere balies verwaarloosd werden, doch zulks is ten volle begrijpelijk omdat deze beslissingen meestal niet worden gepubliceerd. Er moge dan ook terloops op gewezen worden hoe nuttig het zou zijn dat dergelijke publicatie in het vervolg regelmatig zou gebeuren.

Wat de verdienste van het werk in groote mate verhoogt is het feit dat elke belangrijke vraag, die aanleiding is geweest tot betwistingen, onderzocht wordt in haar historische evolutie en dat wij haast in elk hoofdstuk den passionanten strijd kunnen volgen die aanleiding is geweest tot gewichtige beslissingen.

Uit dit werk blijkt eveneens welke belangrijke rol in de evolutie van het balieleven gespeeld is geworden door het Verbond der Belgische Advocaten, dat in alle gewichtige vraagstukken uitvoerige verslagen heeft

versterkt, en richtlijnen heeft aangegeven die tot veel meer realisaties aanleiding zijn geweest dan men meestal vermoedt.

Oneindig talrijke voorvallen en incidenten worden in het midden gebracht, wat de lectuur van dit werk voor elken advocaat uiterst spannend maakt en waardoor het tevens wordt tot een rijke mijn van precedenten.

De auteurs beperken zich niet tot het verleden, doch staan volop in de actualiteit en kennen een ruime plaats toe aan alle pogingen die in de laatste tijden zijn aangewend geworden om wijzigingen in het balieleven tot stand te brengen. Alle stellingen voor en tegen sommige hervormingen worden medegedeeld en te midden van deze objectieve uiteenzettingen vinden wij de groote lijnen uitgestippeld eener toekomstige organisatie der advocatuur.

De auteurs verwaarloosen nooit, na de verschillende klokken te hebben doen luiden, hun eigen mening te zeggen. Zoo wordt b.v. voor het vraagstuk betreffende het recht der advocaten om te pleiten voor alle hoegenaamde rechtscolleges dat in de laatste tijden nog aanleiding was tot scherpe betwisting, op uitdrukkelijke wijze verklaard dat dit recht volstrekt onaantastbaar is.

Breed opgevat, oneindig gedocumenteerd en op spannende wijze uitgewerkt is deze verhandeling een monument dat aan de Belgische balie tot nu toe ontbrak.

Wij verwachten dan ook met ongeduld de verschijning van het tweede gedeelte van het werk, doch wenschen van nu af Mr Vermeylen en zijn medewerkers, alsook de uitgevers van de Pandectes belges, dank te zeggen voor dit gelukkig initiatief dat op zoo voortreffelijke wijze verwezenlijkt is geworden.

René Victor.

BALIELEVEN

BALIE VAN ANTWERPEN

De Heer Stafhouder der Balie van Antwerpen heeft het hieronderstaand schrijven gezonden aan een aantal gemobiliseerde confraters.

Waarde Confrater,

De Raad der Orde heeft beslist dat aan de advokaten en stagisten der Balie van Antwerpen, ingeschreven gedurende het rechterlijk jaar 1938-1939 en gemobiliseerd in het Belgisch leger, zonder den graad van Officier te hebben, op hunne aanvraag gericht tot den Stafhouder op vertrouwelijke wijze eere-voorschotten zullen kunnen toegestaan worden zoo zij familiesteun zijn.

Deze eereleeningen zullen ten hoogste bedragen, 250 fr. per maand voor de echtgenooten en 125 fr. voor elk kind, en verleend worden zolang de omstandigheden het zullen toelaten. Zij zullen 't zij aan den confrater, 't zij aan zijne echtgenooten, uitgekeerd worden op het einde der maand gedurende dewelke de aanvraag zal gedaan worden.

De confraters aan dewelke dezen tijdelijken steun verleend wordt, nemen de eere-verbintenis de bedragen die aldus zullen uitgekeerd worden, terug te storten aan de Steunkas der Balie van Antwerpen, 't zij in het geheel, 't zij bij wijze van geleidelijke terugbetalingen, zodra zij hiertoe bij machte zullen zijn.

De Stafhouder is bereid als bemiddelaar op te treden tegenover eigenaars of hypothecaire schuldeischers van gemobiliseerde confraters die geen officier zijn zoo deze

confraters het aanvragen, ten einde te voorkomen dat bij de demobilisatie, moeilijkheden en geschillen zouden ontstaan wegens achterstel.

De confraters die van eene of beide dezer beslissingen gebruik wenschen te maken, worden verzocht zich schriftelijk tot den Stafhouder te wenden en tevens alle bijzonderheden op te geven betreffende :

- a) eenheid waarin zij ingedeeld zijn en hun graad;
- b) de samenstelling van hun huisgezin;
- c) desgevallend naam en adres van den eigenaar of hypothecaire schludeischer, bedrag der overgenomen huur en der reeds achterstallige huur (of van het kapitaal der hypotheek en van den intrest, aanduiding van vervaldag en reeds bestaande achterstel) met bepaling der door hen gewenschte vermindering of toegevingen.

In overleg met den gemobiliseerden confrater zal de Stafhouder kunnen beslissen dat de verleende steun geheel of gedeeltelijk zal aangewend worden tot delging der verschuldigde bedragen wegens huur of hypothe-caire intrest.

De aanvraag moet besloten worden met de volgende formul: «Ik verbind mij op de eer, de bedragen die ik zal ontvangen van de Balie van Antwerpen of die voor mijne rekening zullen uitbetaald worden terug te betalen, gebeurlijk bij geleidelijke afbetalingen, zoodra ik hiertoe bij machte zal zijn».

Aanvaard, Waarde Confrater, de betuigenis zijnet beste confraterneele gevoelens.

De Stafhouder,
L. VAN SCHAREN.

VLAAMSCH E CONF ERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Vergadering van Vrijdag, 6 October 1939

Voor een zeer talrijke vergadering en in aanwezigheid van den Heer Stafhouder der Balie, Mr L. Van Scharen, opent de Voorzitter, Mr J. Franck, de zitting en geeft onmiddellijk het woord aan Mr F. J. Willems, Kabinetsattaché van den Heer Eerste-Minister, die eene rede houdt over Neutraliteitsproblemen.

Zeer beknopt kan deze rede aldus samengevat worden :

«Onze neutraliteit is het voorwerp geworden van de kibbelpartijen van onze landgenooten. Het ware beter dat deze zich allen zouden inspannen om een neutrale atmosfeer te scheppen, gekenmerkt door nationale bezieling en vastberaden kalmte.

De neutraliteit is de onpartijdige niet-deelneming van een Staat aan een oorlog tusschen twee of meerdere andere Staten. Zij is een modern verschijnsel in het Volkenrecht, voor het eerst bestudeerd door Neumayer van Ramsla en Grotius bij den aanvang der XVII^{de} eeuw.

Behoudens de beperkingen aangegaan door verdragen, is iedere Staat in princip vrij aan een oorlog tusschen andere Staten deel te nemen of er buiten te blijven. Sinds de kleine Staten, die lid zijn van den

Volkenbond, die toepassing van art. 16 van het Pact voor facultatief verklaarden, hebben zij hun vrijheid hernomen. Het eenig criterium dat hun internationaal optreden thans kan beheerschen is slechts het welbegrepen belang. België is aldus teruggekeerd tot zijn traditionneele houding in de geschiedenis, de neutraliteit ten overstaan van de conflicten zijner groote naburen, en deze houding, die in 1914 niet gewijzigd werd vermits de wapens werden opgenomen ter verdediging der geschonden neutraliteit, noemt Carton de Wiart terecht «une «constante» de la politique belge».

Zoo het waar is in theorie, dat de neutraliteit in de eerste plaats de Regeering bindt, en de burgers de vrijheid van appreciatie bewaren over de daden der belligerenten, is het nochtans geboden dat zij in de uitdrukking hunner gevoelens de juiste maat bewaren. Een kleine Staat kan zich niet het recht aanmatigen op te treden als censor van de groote Staten.

Onder de plichten van den neutralen Staat bevindt zich het voorkomen van de schendingen van de neutraliteit in het luchtgebied boven zijn territorium. Algemeen wordt aangenomen door de auteurs van het Volkenrecht dat hij hierin aan zijn verplichtingen voldoet wanneer hij zich tegen het overvliegen van zijn grondgebied verzet met al de middelen waarover hij beschikt. De eischen gesteld door de Duitsche Regeering in zake luchtafweer zijn niet in overeenstemming met het Volkenrecht.

Onder de rechten van den neutralen Staat plaatst zich vooraan het recht op het behoud van den zeehandel met de belligerenten, behoudens blokkade en contrabande. Wij stellen vast dat de belangen van Engeland en Duitschland verschillen betreffende het uitbreiden of het beperken der lijsten met contrabandegoederen. Van dezen belangentwist worden de neutralen het slachtoffer.

Voor het behoud van den vrede is geen offer der burgers te groot. België vertrouwt in het wijs beleid van Leopold III, die het land wist te redden uit den nieuwen oorlogsbrand.»

De redenaar werd voor deze zeer belangwekkende rede die anderhalf uur in beslag nam, en die de historische en juridische zoowel als de meest praktisch-brandende elementen van het vraagstuk omvatte, zeer hartelijk door de vergadering toegejuicht.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 32. — 30 September 1939. — Prof. Mr Dr. S. Van Brakel : Een definitie van arbeidsloon.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3584. — 1 October 1939. — Des bateaux et du Pain.

Nr 3585. — 8 October 1939. — Colonie et marine d'abord !

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.

VLAAMSCH E JURISTEN ABONNEERT U OP
"HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD" !!!